

Samordnad varudistribution halverar livsmedelstransporter

Samordnad varudistribution kan ge både effektivitets- och miljövinster. I Norrköping har man lyckats att mer än halvera sina livsmedelstransporter. Kommunens matvaror körs nu också ut med klimatvänliga lastbilar och distributionscentralen drivs med solceller.

Text & Foto: Marita Andersson

”Faller det här bra ut kommer vi även att sätta solceller på våra andra tak.

ERIK ALFREDSSON

Allt fler kommuner satsar på att samordna sina varutransporter. Först ut var Borlänge som redan 1999 valde att koordinera sina transporter. I dag använder sig ett fyrtiotal kommuner av samordnad varudistribution.

I Norrköping infördes samordningen av kommunens livsmedelstransporter för ett halvår sedan. Och vinsterna har varit flera. Bland annat har antalet transporter mer än halverats under perioden september till december 2018, jämfört med samma period året innan.

– Det här är en ren miljöfråga, menar kommunalrådet Karin Jonsson(C) som är ansvarig för miljö- och klimatfrågor i Norrköpings kommun.

– Kommunen hanterar väldigt många transporter. Samordningen är ett sätt att optimera verksamheten, samtidigt som vi blir effektivare och miljövänligare. Men det var också viktigt för oss att hitta entreprenörer som kör miljövänligt, säger hon.

MINSKADE KOLDIOXIDUTSLÄPP

Tidigare har livsmedelsvarorna distribuerats av respektive varuleverantör till kommunens förskolor, skolor, dagverksamheter och äldreboenden. Totalt rör det sig om 250 olika enheter som tar emot livsmedel. Nu körs alla matvaror till en gemensam distributionscentral som drivs av Alfredsson Transport AB, som vann kommunens upphandling. Alfredsson distribuerar dem sedan vidare till kommunens enheter.

– För oss är miljötänket väldigt viktigt och vi vill ligga i framkant. Det var bland annat därför vi köpte in våra tre gasdrivna Volvo FH LNG lastbilar, berättar Erik Alfredsson som är vd för Alfredsson Transport.

Cirka 23 500 matportioner per dag körs nu ut med gaslastbilarna, plus en mindre lastbil som går på HVO. Gaslastbilarna drivs med flytande biogas eller naturgas som är nedkyld till 280 grader, vilket gör att de kan gå cirka 80 mil på en tankning.

– Det har gått fantastiskt bra med de här bilarna. De tankas snabbare och kör längre, säger Erik Alfredsson. Vi kommer nu att tanka dem med flytande biogas, som ger en minskning av koldioxidutsläppen med cirka 99 procent per bil. Vi håller just på att förhandla om priset med olika leverantörer.

NY DISTRIBUTIONSCENTRAL

För matdistributionen har Alfredsson också byggt en helt ny distributionscentral som förutom att den är helt freon- och ammoniakfri, drivs med solceller. Solcellsanläggningen som är på 130 kilowatt driver 500 kvadratmeter kyl- och sval. Och 100 kvadratmeter frys. En investering på cirka 10 miljoner kronor.

Solcellerna gör att distributionscentralen blir helt självförsörjande på el.

Cirka tio miljoner kronor har Alfredsson investerat i sin nya distributionscentral.

Hanteringen av leveranserna är numera helt papperslös. Frv. Erik Alfredsson och Martin Andersson.

För minska koldioxidutsläppen körs matleveranserna med gaslastbilar.

För att underlätta distributionen ställs matvarorna i långa rader utifrån ett färg- och rutsystem.

Nu går vi vidare och samordnar även andra leveranser av kommunens varor, berättar Karin Jonsson.

Matleveranserna optimeras med hjälp av ett dataprogram, säger Martin Andersson.

– När vi har överskott på solenergi säljer vi elen till nätet. Samtidigt som vi köper in el på natten eller när det är molnigt. Men sett på årsbasis är anläggningen helt självförsörjande på el, berättar Erik Alfredsson.

– Kyl- och frysanläggningar är väldigt bra att driva med solenergi just för att det går åt extra el för att kyla ner den när det är soligt och varmt ute och mindre el när det är kallt, menar han.

HIT KOMMER NU ALLA livsmedelsvaror som kommunen beställer från de olika leverantörerna. Under en vecka cirkulerar här cirka 80 ton mat. Ungefär hälften av varorna är rätt packade redan när de anländer. Resten packas om på distributionscentralen. Sedan körs allt ut till kommunens olika enheter enligt ett optimerat leveransschema. Martin Andersson uppdragsledare/drift på Alfredsson berättar att man tillsammans med Mymo AB har tagit fram ett eget dataprogram som samordnar alla leveranser för att det ska bli så optimalt som möjligt. Några fraktsedlar förekommer

inte, utan allt körs papperslöst. Med sin handskanter kan chaufförerna se alla ordrar, var varorna är och vart de ska. I distributionscentralen finns en yta för ompackning och en för uppställning. När varorna är packade ställs vagnarna i långa rader i ett färg- och rutsystem, utifrån vart de ska köras och i vilken ordning de ska köras ut. Allt styrs via dataprogrammet.

DEN VARUVAGN SOM STÅR närmast körs längst in i lastbilen och delas sedan ut till den sista enheten, berättar Martin Andersson.

– Vi har byggt en kompakt anläggning. Men tack vare att vi har en så bra logistik på varorna kan vi hantera den dubbla volymen, mot vad vi gör i dag, säger han.

INGA NACKDELAR

De har svårt att se några nackdelar med samordnad varudistribution.

– Rådet till andra åkerier är att digitalisera varuhanteringen för att få den bästa logistiken. Tack vare att vi jobbar

digitalt har vi också sparat in ett arbetstillfälle, säger Erik Alfredsson.

Förutom en förbättrad stadsmiljö, de tunga fordonen har minskat kraftigt, har man också fått en förbättrad trafiksäkerhet vid kommunens enheter, berättar Karin Jonsson.

– Under det här halvåret har antalet livsmedelsstopp minskat, från 12 000 till 4 000. Eftersom vi har fasta leveransdagar och tider för när varorna kommer kan personalen också planera sin verksamhet bättre, säger hon.

FÖR NORRKÖPING ÄR samordningen av livsmedelstransporterna första steget. Nu planerar man för att utveckla systemet vidare och även samordna andra leveranser av kommunens varor, som arbetskläder, papper, blöjor, medicinsk utrustning etcetera.

– Det här ger också lokala producenter bättre möjligheter att konkurrera och vinna upphandlingar eftersom de bara behöver leverera till ett ställe, menar Karin Jonsson. ●